

RECENZIE A SPRÁVY

KĄTNY, Andrzej (Red./Hrsg.): *VALENZ UND DEPENDENZ. THEORIE UND PRAXIS. FESTSCHRIFT FÜR PROFESSOR ULRICH ENGEL ZUM 90. GEBURTSTAG*. (Studia Germanica Gedanensia 39) Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego 2018. 342 s. ISBN 978-83-7865-710-1.

Už desiatky rokov rezonuje v oblasti jazykovedy meno Ulricha Engla, ktorého dielo je právom považované za medzník v nemeckej a európskej teórii valencie. Významné jubileum tejto výraznej osobnosti nemeckej gramatiky spojilo viacerých domácich i zahraničných germanistov, ktorí s profesorom Englom priamo či nepriamo spolupracovali. Výsledkom sú zaujímavé príspevky vychádzajúce z bohatej výskumnej činnosti jubilujúceho profesora Engla a nadväzujúce na ňu. Týkajú sa oblastí, akými sú valencia, kontrastívna valencia či kontrastívna lexicografia, kde teória priamo a plynule prechádza do empirie. V kontrastívne ladených štúdiách sa nemčina prelína s poľštinou, rumunčinou, slovenčinou a španielčinou, čo dokazuje, že Englov spôsob nazerania na vzťahy v jazyku ovplyvnil i zmýšľanie v medzinárodnej germanistike.

Prvú časť zborníka venovanú otázkam valencie a dependencie z teoretického a empirického hľadiska otvára Henning Lobin (Mannheim). Vo svojom príspevku *Bemerkungen zur andauernden Aktualität des Werks von Ulrich Engel* (Poznámky k pretrvávajúcej aktuálnosti diela Ulricha Engla) nielen zdôrazňuje, ale i približuje uplatnenie a aktuálnosť princípov Englovej dependenčnej gramatiky, kontrastívnej gramatiky a kontrastívnej valenčnej lexicografie v aplikovaných oblastiach jazykovedy. Autor konštatuje, že koncepcia dependenčnej gramatiky našla vďaka svojej jednoduchosti a zrozumiteľnosti priame využitie v počítačovej lingvistike, konkrétne v oblasti parsovania – „strojovej analýzy syntaktickej štruktúry viet“ (s. 15), ako i v oblasti strojového prekladu. Bez vplyvu neostala ani konštrukčná gramatika, v ktorej koncept valencie slovesa reprezentuje jednu z hlavných konštrukčnogramatických téz – kontinuum lexikálnej a syntaktickej roviny, z čoho môžu v neposlednom rade veľmi dobre profitovať aj kontrastívne orientované výskumy.

María José Domínguez Vázquez (Santiago de Compostela) predstavuje vo svojej štúdií koncepciu *Nemecko-španielskeho valenčného slovníka* – druhého zväzku monografie *Neue Wege zur Verbvalenz* (Nové prístupy k verbálnej valencii) (2017), na ktorom sa autorsky podieľala spolu s U. Englom a G. Paredesovou Suárezovou. K verbálnej valencii sa uvedený slovník usiluje prístupovať inovatívne, čo možno badať napr. pri stavbe heslovej state slovesa, na úrovni lemy a ekvivalentov, pri opise inherentného a relačného významu alebo pri formálnom zachytení vetnej štruktúry a sémantického poľa. Aj vďaka týmto vlastnostiam sa *Nemecko-španielsky valenčný slovník* môže podľa slov autorky uplatniť „pri dizajnovaní a vyhotovení nových lexicografických nástrojov“ (s. 29), akým je napr. projekt *MultiGenera* slúžiaci na „automatické generovanie nominálnych fráz, ich argumentov, ako aj foriem realizácie a kombinatoriky“ (s. 29).

Tému slovesných doplnení prezentuje autorka Meike Meliss (Santiago de Compostela – Mannheim) v príspevku *Expansivergänzungen und Verbklassen: Eine inter- und intralinguale Annäherung* (Expanzívne doplnenia a triedy sloviac: Inter- a intralingválne približenie). Za predmet výskumu si zvolila tzv. „expanzívne doplnenie“ (*Expansivergänzung*), ktoré Engel vo svojej gramatike z roku 2004 charakterizuje ako istý druh adverbialného doplnenia označujúceho „mieru zmeny alebo rozširovania v priestore, čase a kvalite“ (citované podľa recenzovaného zborníka, 2018, s. 35). Primárnym cieľom štúdie je klasifikácia sémantických tried sloviac vyjadrujúceho mieru, s ktorými sa dané špecifické doplnenie môže vyskytovať buď obligatórne, alebo fakultatívne. Obligatórny výskyt expanzívneho doplnenia je typický pre a) slovesá pohybu, napr. *laufen* (bežať), *springen* (skočiť), b) slovesá merania, napr. *wiegen* (vážiť), *kosten* [stať (o cene)], c) slovesá (finančnej) transakcie, napr. *bezahlen* (zaplatiť), *gewinnen* (získať) a čiastočne pre d) slovesá rozsahu, napr. *dauern* (trvať), *reichen* [(po)stačiť, vystačiť]. Z početných príkladov možno uviesť napríklad tento: *Der Unterricht dauert drei Stunden/einen ganzen Tag* (Vyučovanie trvá tri hodiny/celý deň.). Možnými sémantickými atribútmi na realizáciu obligatórneho druhu expanzívneho doplnenia pri jednotlivých triedach sloviac sú výrazy *so viel* (tak veľa), *so weit* (tak ďaleko), *so lang(e)* (tak dlho). Fakultatívna prítomnosť expanzívneho doplnenia je príznačná pre slovesá pomenúvajúce zmenu stavu, ako napr. *sinken* (klesať), *zunehmen* (pribúdať): *In den letzten drei Jahren ist die Zahl der Arbeitslosen unter zwanzig Jahren um ein Viertel gesunken*. (Počas posledných troch rokov klesol počet nezamestnaných mladších ako dvadsať rokov o štvrtinu.). K sémantickým atribútom na realizáciu fakultatívneho druhu expanzívneho doplnenia patria výrazy *so viel* (tak veľa), *so weit* (tak ďaleko). Porovnanie expanzívneho doplnenia v španielčine a nemčine vzhľadom na jeho morfosyntaktickú realizáciu možno pozorovať v záverečnej časti príspevku.

Kontrastívny cieľ si vo svojom článku *Von Sachverhalt, Tatsache und propositionalen Pro-Elementen: Ein Blick über das Deutsche und Rumänische* (Propozicionálne referenčné formy označujúce stav vecí, skutočnosť: Pohľad na nemčinu a rumunčinu) stanovila rovnako Ruxandra Cosma (Bukurešť), pričom tu vyzdvihuje i vedecký záujem Engla o jazykový pár nemčina – rumunčina. Autorka analyzuje inventár „propozicionálnych referenčných foriem“ (*Pro-Formen*) pomenúvajúceho stav vecí v oboch jazykoch; pozornosť upriamuje na nemeckú formu stredného rodu *das* [napr. *Das ist Berlin*. (To je Berlín.)], ktorej v rumunčine zodpovedá feminína forma *asta* (*Asta e Berlinul*). Forma *das* má „rôznu referenčnú silu“ (s. 59), preto sa v rumunčine z dôvodu interpretačnej priezračnosti používa aj forma *ăsta* signalizujúca ukazovacie zámeno v mužskom (*dieser*) alebo v strednom rode (*dieses*): *Ăsta e Berlinul*. s interpretáciou *Dies/So ist Berlin* (Toto/Taký je Berlín.). Autorkine úvahy podporené jasnou exemplifikáciou ukazujú, že význam referenčných foriem je „komponenciálny, kontextovo podmienený a deskriptívny“ (s. 55).

Bohatú teoretickú a terminologickú základňu ponúka práca Wernera Abrahama (Viedeň – Mníchov) *Valenzdiversifikationen: Was ist Thetikvalenz?* (Diverzifikácie valencie: Čo je to tetická valencia?). Autor sa v etapovitom a vyčerpávajúcom výklade dotýka oblasti paradigmaticky a syntagmaticky kódovanej valencie, subjektivej valencie a jej špecifickosti a tzv. „tetickej valencie“ (*Thetikvalenz*), istého typu subjektivej valencie. Typickým príkladom „tetickej valencie“ sú vety s expletívnym gramatickým subjektom *es*: *Es steht Wasser im Garten*. (V záhrade je voda.) Osobitným prípadom tetickéj valencie sú aj vety s externým argumentom *mir* (mne, mi), *mich* (mňa, ma), ktorý sa môže viazať napr. so slovesami označujúcimi emócie, pociťo-

vane: *Mir graust (vor Würmern)*. [Mám hrôzu (z červíkov).] *Mich schwindelt (beim Balancieren)*. [Točí sa mi hlava (pri balansovaní.)]. Záver príspevku vyúsťuje do rozčlenenia týchto valenčných typov: syntagmatická, paradigmatická, neakuzatívna, tetická, kauzatívno-tranzitívna a antikauzatívno-intranzitívna valencia.

Štúdia Michaila L. Kotina (Zielona Góra) *Valenz und Afinitheit* (Valencia a afinitnosť) sa zaoberá otázkou syntaktického (valenčného) statusu „afinitných predikácií“ (*afinite Prädikationen*) zo synchronného, kontrastívno-typologického a diachrónneho hľadiska. Autor vyčleňuje dvojaký status afinitných syntagiem, a to 1. eliptický [*Die Bundeskanzlerin gestern Abend in Warschau eingetroffen*]. (Spolková kancelárka prišla do Varšavy včera večer.); finitná transformácia sa uskutočňuje prostredníctvom sponového slovesa *ist*], 2. autonómno-propozitívny [napr. gótsky z evanjelia podľa Matúša, 8. kapitola, 1. verš: *hinunter dann steigendem ihm von Berg folgten nach ihm Menschen viele*; finitná transformácia daného príkladu prebieha pomocou uvádzajúcej temporálnej vety: *Als er dann vom Berg hinunter stieg, folgten ihm viele Menschen*. (Keď Ježiš zostúpil z vrchu, išli za ním veľké zástupy.)¹]. Kotin hodnotí oba druhy afinitných predikácií so zreteľom na „rozvíjanie a formovanie valenčných vlastností infinitívnej časti slovesa (participia)“ ako „úplné vetné syntagmy“ (s. 99).

Porovnaniu teoretického a metodologického aparátu valenčnej teórie v germanistike a slovakistike sa venuje príspevok Ruženy Kozmovej (Trnava) *Rektion, Valenz, Intention – zu einigen Problemen der Abhängigkeitsrelation* (Rekcia, valencia, intencia – k niektorým problémom závislostného vzťahu). Pri definovaní, ako i relačnom vymedzení pojmov *rekcia* a *valencia* sa autorka opiera o publikácie U. Engla (1982, 2004), ktorý v zmysle dependencie považuje valenciu za „subkategoriatívno-špecifickú rekciu“ (*subklassen-spezifische Rektion*) (s. 104), čím sa snaží vyriešiť otázku ťažkopádnej klasifikácie oboch pojmov. Ponímanie valencie v slovakistike je späté s výrazom *intencia*, pričom rozdiel medzi intenčnou a valenčnou teóriou spočíva podľa autorky v akcentovaní sémantickej roviny v teórii intencie. Tá bola v slovakistike najmä vplyvom Eugena Paulinyho (1943), zakladateľa slovenskej teórie intencie, jej dominantou a až neskôr zásluhou ďalšej generácie jazykovedcov (J. Ružička, J. Kačala, J. Horecký) sa v teórii valencie a intencie presadil sémanticko-syntaktický model.

Recepcia valenčnej teórie v gramatikách španielskeho jazyka (*Die Valenztheorie in der spanischen Grammatikschreibung*) je cieľom článku Andreu Castella (Tarragona). Autor v úvode príspevku poznamenáva, že valenčnej teórii sa v španielskej gramatike nevenoval potrebný a dostatočný priestor a táto teória sa „dlhý čas jednoducho ignorovala“ (s. 122). Prvý dôležitý medzník k explicitnému a systematickému zachyteniu valenčnej teórie možno vidieť v dielach RAE² (1999) a RAE/ASALE³ (2009). V uvedených dielach, ale aj vo všetkých ostatných však chýba jasné vymedzenie nosných termínov valencie (napr. *Ergänzungen* vs. *Angaben*)⁴ tak, ako to nachádzame v nemeckých gramatikách.

Henrik Nikula (Turku) sa vo svojej štúdii s názvom *Vor der Wahl zwischen Dependenz und Konstituenz. Persönliche Erfahrungen* (Pred voľbou medzi dependenciou a konštituen-

¹ Evanjelium podľa Matúša, 8. kapitola, 1. verš. Dostupné na: <https://www.versebiblie.sk/kniha/mat/8/>.

² Real Academia Española.

³ Asociación de Academias de la Lengua Española.

⁴ V slovakistike sa uplatňujú terminologické dvojice „aktanty“ vs. „okolnostné doplnenia“, „obligatórne vs. fakultatívne doplnenia“.

ciou. Osobné skúsenosti) zamýšľa nad „prakticko-pragmatickými dôvodmi pri voľbe valenčno-teoretickej koncepcie“ (s. 124, 125). Vychádzajúc z vlastných skúseností opisuje a posudzuje koncept Helbigovej konštitutívnej gramatiky a Englovej dependenčnej gramatiky pre potreby valenčnej teórie. Rovnako si všíma aj vplyv a prienik kontextuálnych (pragmatických) aspektov, vďaka čomu možno valenčnú teóriu konfrontovať s novšími lingvistickými smermi, ku ktorým sa zaraďuje napr. konštrukčná gramatika.

Anna Pilarski (Štetín) skúma v práci *Das Valenzmodell und die Existenzialkonstruktionen. Eine Untersuchung zu den polnischen Entsprechungen der es gibt-Sätze im Deutschen* (Valenčný model a existenciálne konštrukcie. Analýza poľských ekvivalentov existenciálnych viet v nemčine) syntaktickú povahu a realizáciu tzv. existenciálnych konštrukcií v poľštine, ktoré zodpovedajú nemeckým *es gibt/es gibt nicht* (je, existuje/nie je, neexistuje) vetám s neosobným slovesom *geben* (byť, existovať). Z autorkiných analýz vyplýva, že gramatický funkčný subjekt (v nemčine zámeno *es*) sa v poľštine z dôvodu jej štruktúrnych vlastností lexicálne nerealizuje: *Była mgła. vs. Es gab Nebel* (Bola hmľa.). Pri negácii dochádza k zmene pádu: z nominatívneho postverbálneho doplnenia sa stáva genitívne doplnenie, ktoré autorka pokladá za objekt: *Nie było mgły. vs. Es gab keinen Nebel* (Nebolo hmly.).⁵

Jaroslav Aptacy (Poznaň) v príspevku *Was raten von Sprechen unterscheidet. Zur Behandlung der Kontrollinfinitive in der Dependenzgrammatik und im Minimalistischen Programm* [Čo odlišuje sloveso *raten* (radiť, poradiť) od slovesa *sprechen* (hovoriť)]. K spracovaniu infinitívov kontroly v dependenčnej gramatike a v minimalistickom programe] porovnáva vo svojom príspevku spracovanie tzv. „infinitívov kontroly“ (*Kontrollinfinitive*) vo valenčnej gramatike (Engel 1982, 1988, 1999, 2004) a v minimalistickom programe, ktorý reprezentuje „najnovšiu verziu generativizmu“ (s. 150). Aptacy konfrontáciou oboch gramatických teórií zisťuje, ako uvedené koncepcie postupujú napr. v otázke syntactickej funkcie infinitívneho komplementu alebo v otázke „referenčných vlastností prázdneho infinitívneho subjektu“ (s. 148) či postavenia tematických rol.

V článku Karstena Rinasa (Olomouc) *Dependenz und Konstituenz in der Geschichte der Interpunktionslehre* (Dependencia a konštituencia v dejinách náuky o interpunkcii) sa dozvedáme, že princípy dependencie a konštituencie sa rozvíjali už v antickej náuke o interpunkcii. Vzťah hierarchických syntaktických relácií autor ilustruje na príklade rétorickej náuky o perióde (*die rhetorische Periodenlehre*), kde sa text rozčleňuje „do hierarchicky usporiadaných jednotiek“, a to do „periód, dvojbodky a čiarky“ (s. 165), ktoré naznačujú prítomnosť interdependencie.

Štúdia Dominiky Janusovej (Gdansk) *Zur Darstellung der Valenz von Phraseologismen in Online-Wörterbüchern für das Sprachenpaar Deutsch und Polnisch* (K zobrazeniu valencie frazeologizmov v online-slovníkoch pre jazykový pár nemčina a poľština, inšpirovaná Englovou tézou o „uplatnení valenčnej teórie vo frazeológii“ (s. 173), analyzuje lexikografické spracovanie valencie pri frazeologizmoch. Autorka si pre svoj výskum vybrala dva všeobecné nemecko-poľské online-slovníky (PONS, DICT.CC) a jeden špeciálny (frazeologický) nemecko-poľský online-slovník (FRAZEOLOGIZMY).

⁵ Záporový genitív môže byť v slovenčine „v pozícii predmetu aj v pozícii podmetu“ (Vaňko, 2010, s. 51). V pozícii predmetu genitív ustupuje akuzatívu: *nemat' peňazi – nemat' peniaze*. Genitívny podmet sa podľa Vaňka (ibid., s. 53) „drží pri zápornom tvare lokalizačne existenciálneho slovesa *byť*“: (*tu/tam*) *nikoho nebolo – (tu/tam) nikto nebol*.

Druhá časť zborníka s názvom *Das Deutsche von innen und aussen* (Nemčina zvnútra a zvonka) sa začína referátom Wilfrieda Kürschnera (Vechta). Príspevok s titulom *Taxierende Attribute* (Hodnotiace atribúty) sa zameriava na špecifický typ adjektívnych atribútov vyznačujúcich sa štruktúrou: *adjektívum + číslovka + substantívum (udanie miery/početnosti)*. Úlohou hodnotiacich atribútov je odstupňovanie istého stavu vecí, ako tomu nasvedčujú napríklad tieto doklady: *Die Temperatur beträgt milde 10 Grad.* (Teplota dosahuje príjemných 10 stupňov./Je príjemných 10 stupňov.); *Die Temperatur beträgt kühle 10 Grad.* (Teplota klesla na nepríjemných 10 stupňov./Ochladilo sa až na 10 stupňov.).

Kontrastívna práca Hansa-Jörga Schwenka (Lublin) *Das semantische Merkmal der Zustandsänderung und seine formdifferenzierende Wirkung am Beispiel des Deutschen und des Polnischen* (Sémantický príznak zmeny stavu a jeho vplyv na odlišenie formy na príklade nemčiny a poľštiny) zachytáva problematiku tvorenia aspektuálnych dvojíc v nemeckom a v poľskom jazyku. Na základe formálneho vyjadrenia imperfektívneho a perfektívneho slovesného deja v oboch jazykoch Schwenk uvádza tri skupiny ekvivalentov. V prvej skupine ekvivalentov korešponduje poľská imperfektívna forma s nemeckým jednoduchým, neprefigovaným slovesom [*plonąć – brennen* (horieť)] a poľská perfektívna forma s nemeckým odvodným, prefigovaným slovesom [*splonąć – abbrennen* (zhorieť)]. Pre druhú skupinu ekvivalentov je príznačné, že poľskému perfektívu môže v nemčine zodpovedať aj verbo-nominálne spojenie [*dowiedzieć się – erfahren/in Erfahrung bringen* (dozvedieť sa)]. V tretej skupine je poľské imperfektívum a perfektívum zastúpené jedným nemeckým slovesom, ktoré v sebe združuje obe aspektuálne stránky slovesného deja [*budzić, obudzić – wecken* ([zo]budíť)].

Výskumným zámerom článku Edyty Błachutovej (Vroclav) *Vergleichen und Gegenüberstellen als Bewertungsstrategien am Beispiel des Deutschen und des Polnischen* (Porovnávanie a konfrontácia ako stratégie hodnotenia na príklade nemčiny a poľštiny) je analýza lexikálnych a gramatických výrazových prostriedkov, ktoré sa strategicky môžu uplatňovať pri realizácii hodnotiacich komunikačných kategórií „porovnávanie“ (*Vergleichen*) a „konfrontácia“ (*Gegenüberstellen*) v nemeckom a v poľskom jazyku. Pre kategóriu „porovnávanie“ sú charakteristickým výrazivom prvky všetkých komparačných stupňov [napr. *Salat ist recht gesund, genauso wie Spinat.* (Šalát je veľmi zdravý rovnako ako špenát.) – *Salata jest naprawdę tak samo zdrowa jak szpinak.*; modely s prvkami *der/aller, über: Buch der Bücher* (kniha kníh) – *książka książek, książka nad książkami; Meister über Meister* (majster nad majstrami) – *mistrz nad mistrze*]. Kategória „konfrontácia“ môže byť spätá napríklad s výrazmi *statt, anstatt / zamiast* [*Freiheit statt Angst* (sloboda namiesto strachu) – *wolność zamiast strach(u)*] alebo s prítomnosťou ireálneho podmieňovacieho spôsobu [*Hätte der Tourist um Auskunft gebeten, hätte er den Weg in die Stadtmittle schneller gefunden.* (Ak by sa turista informoval, našiel by cestu do centra mesta rýchlejšie.) – *Jeśliby turysta zapytał kogoś, to szybciej znalazłby drogę do centrum.*].

Formálnu, významovú i funkčnú stránku poľských a nemeckých prepozicionálnych fráz v úlohe adverbii spracúva štúdia Czesławy Schatteovej a Christoha Schatteho (Poznań) *Adverbialisierte Präpositionalphrasen als Grenzbereich von Grammatik und Phraseologie am Beispiel des Polnischen und des Deutschen* (Adverbializované prepozicionálne frázy na rozhraní gramatiky a frazeológie na príklade poľštiny a nemčiny). Podľa zistení autorov je zrejmé, že adverbializované prepozicionálne frázy môžu okrem povahy adverbia nadobúdať aj povahu idiómu, vďaka čomu sa dajú posudzovať nielen z gramatickej, ale aj z frazeologic-

kej perspektívy. V analyzovanom materiáli uvádzajú tri druhy spojení: (a) relatívne voľné spojenia [*ani slowem – ohne ein Wort* (bez slova), *kein Wort* (ani slovo)], (b) frazeologizované spojenia s unikátnymi komponentmi [*ani chybi – ohne Zweifel* (nepochybné, bezpochyby), *sicher* (určite)] a napokon (c) obrazné frazeologizované spojenia, z ktorých sa stali ustálené prejavy [*(ani) o włos – (nicht) um einen Deut* ((ani) o vlások/(ani) o chlp)].

Danuta Olszewska (Gdansk) podáva v práci s názvom *Syntaktische Varianz in der deutschen Wissenschaftssprache* (Syntaktická variantnosť v nemeckom vedeckom jazyku) detailný výklad syntaktickej variantnosti uplatňujúcej sa v „jazyku vedy“ (*Sprache der Wissenschaft*) na príklade komunikačných prostriedkov nemčiny. Celkovo analyzuje päť oblastí, v ktorých možno sledovať súbežnosť v používaní viacerých gramatických štruktúr, pričom tu hovorí o gramatickej synonymii. K typickým syntaktickým prostriedkom vyskytujúcim sa v odborných textoch priraduje ich konkurenčné formy (pasívum vs. aktívum, oznamovacia veta vs. opytovacia veta vs. rozkazovacia veta, oznamovací spôsob vs. podmieňovací spôsob perfekta, prítomný čas vs. budúci čas, veta vs. elipsa), čím zároveň poukazuje na ich štylistické a pragmatické rozdiely, ako i na možnosť voľby, ktorá sa autorom pri organizovaní textu v tomto smere ponúka.

Tematiku tzv. inkluzívneho jazyka so zreteľom na jazykovú realizáciu mužského a ženského rodu pri substantívach v nemčine na príklade biblických textov opisuje Roman Sadziński (Lodž) v príspevku *Genus in „gerechter Sprache“* (Rod v „korektnom jazyku“⁶).

Po problematike nemecko-poľského politického diskurzu siaha Waldemar Czachur (Varšava). Predmetom je analýza argumentačnej štruktúry spomienkového prejavu, ktorý 20. novembra 2014 pri príležitosti 25. výročia nemecko-poľskej bohoslužby zmierenia v Krzyżowej predniesli nemecká spolková kancelárka Angela Merkelová a poľská predsedníčka vlády Ewa Kopaczová. V oboch prejavoch autor sleduje jazykovú conceptualizáciu danej udalosti.

Recenzovaný zborník prechádza na tomto mieste do svojej tretej časti, ktorá má výlučne autobiografický charakter. *Autoportréty germanistov (Selbstporträts der Germanisten)* patria dvom známym lingvistom – Gerdovi Antosovi a Wilfriedovi Kürschnerovi, ktorí predstavujú svoju životnú dráhu formovanú na pozadí jazykovedy.

Bodku za zborníkom dáva zoznam publikácií Ulricha Engla zostavený Andrzejom Kątnym.

Uvedená tematická publikácia poskytuje hodnotný prierez teoretickou a aplikovanou lingvistikou, pričom podčiarkuje najmä význam teórie valencie a jej realizáciu v európskom jazykovom priestore v rámci gramatických, textuálnych, kontextuálnych a diskurzívnych analýz.

Bibliografia

VAŇKO, Juraj: K dynamike v pádovej a predložkovej sústave súčasnej slovenčiny. In: *Jazykovedný časopis*, 2010, roč. 61, č. 1, s. 43 – 56.

Evanjelium podľa Matúša, 8. kapitola, 1. verš. Dostupné na: <https://www.versebiblie.sk/kniha/mat/8/>.

Lucia Miháliková
Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV
Bratislava

⁶ Rodovo korektný, neutrálny, vyvážený jazyk.